

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Саидзода Ниёзмуҳаммад Саид дар мавзуи «Ҷанбаи педагогии ташаккул додани ҷуръатнокии ахлоқии мактаббачагони хурдсол дар ҷараёни корҳои таълимӣ-тарбиявӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот пешниҳод шудааст

Мавзуи интихобнамудаи унвончу Саидзода Ниёзмуҳаммад Саид бе шубҳа мубрам баҳисоб рафта, дар он масоили мушкилот ва роҳу воситаҳои самараноки дар мактаббачагони хурдсол ташаккул додани ҷуръатнокии ахлоқӣ дар шароити кунунӣ ҳаллу ҷавоб гардидааст.

Дар шароити кунунӣ, ки аз костаҳои ахлоқӣ наврасону ҷавонон изҳори нигаронӣ карда мешавад, аҳамияти педагогии ташаккули ҷуръатнокии ахлоқии мактаббачагони хурдсол дар ҷараёни корҳои таълимӣ-тарбиявӣ дар камолоти маънавии насли наврас мақоми сазоворро касб менамояд. Дар баробари ин, дар шароити имрӯза таъсири ҷаҳонишавии арзишҳои маънавӣ-ахлоқӣ ба шахсияти насли ҷавон бараъло ҳис карда мешавад. Аз ҷумла, идеологияи Ғарб бо ҳар роҳу восита таъсири худро ба ахлоқу одоби насли наврас мерасонад. Ин вазъият дар назди оила, омӯзгорон ва умуман муассисаҳои таълимӣ ҷиҳати дар рӯҳияи ахлоқӣ шоиста ва шуурнокии миллӣ тарбия намудани мактаббачагон вазифаҳои навро мегузорад.

Унвонҷӯ чунин масъалагузори намудааст, ки барои дар мактаббачагони хурдсол бомуваффақият ташаккул додани малакаи ҷуръатнокии ахлоқӣ ба мақсад мувофиқ аст, ки таҳкурсии ин фаъолият хануз дар синну соли томактабӣ гузошта шавад. Тамоми тарзи ҳаёти мактаббачагони хурдсол, муоширати ҳаррӯзаи онҳо бо ҳамсолон ва калонсолон, фаъолияти ҳаррӯзаи онҳо ба тағйиротҳои куллии мақсаднок оварда мерасонад, ки дар ин миён ташаккул додани ҷуръатнокии

ахлокии мактаббачагони хурдсол дар чараёни корҳои таълимӣ-тарбиявӣ мавқеи муҳимро касб менамояд.

Лозим ба таъкид аст, ки дастгоҳи илмӣ диссертатсия босаводона ва илман асоснок омода карда шудааст, мазмуну муҳтавои диссертатсия маҳз дар асоси он рӯйи кор оварда шудааст.

Унвонҷӯ зимни гузаронидани корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ- ба он бештар таваҷҷуҳ намудааст, ки мазмунӣ раванди ташаккули ҷуръатнокии ахлокии мактаббачагони хурдсол ба оқилона ташкил намудани чараёни дарс ва корҳои беруназсинфӣ максаднок ба маҷмӯи технологияҳои пешқадами тарбиявӣ нигаронида шудааст, ки тасаввуроти мактаббачагони хурдсолро дар бораи қоидаҳои одоби ахлоқ пурра мегардонад. Аз ҷониби дигар, васеъсозии таҷрибаи ахлокии мактаббачагони хурдсол дар чараёни дарс ва корҳои гуногуни коллективонаи берун аз дарсӣ имкон медиҳад, ки таъсири мушкilotи мавҷудбудаи ҷуръатнокии ахлокии хонандагони ин синну сол ба ҳадди ақал расонида шавад.

Дар таҳқиқот дурнамои ғанигардонии таҷрибаи ҷуръатнокии ахлокии мактаббачагони хурдсол тавассути корҳои тарбиявӣ беруназсинфӣ ба истифодаи маҷмӯи принципҳои аз ҷиҳати илмӣ асоснок кардашудаи низомнокӣ ва кӯшиши ҳуди мактаббачагони хурдсол ба аз худ намудани қоидаҳои ахлоқӣ мушаххас карда шудааст. Ҳамзамон, корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ гузаронидашуда ба унвонҷӯ имкон фароҳам овардаст, ки монеаҳо барои татбиқи малакаи тарбияи ҷуръатнокии ахлокии мактаббачагони хурдсол, сатҳи пасти тасаввуриҳои волидону омӯзгорон дар шароити дигаргуншавӣ соҳаи маънавияи ахлокии ҷомеаи тоҷик; зарурати таҳия ва ҷорикунӣ шаклҳои дастгирии раванди ғанигардонии таҷрибаи ахлокии мактаббачагони хурдсол муайян карда шавад.

Унвонҷӯ зимни гузаронидани корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ якҷанд хусусиятҳои хоси психологӣ ва синнусолиҳои мактаббачагони хурдсолро

муайян намудааст, ки дар ташаккули тарбияи ҷуръатнокии ахлоқии хонандагони ин синну ба ҳисоб гирифтани онҳо аз аҳамият ҳолӣ нест.

Вобаста ба ин, таъкид карда мешавад, ки барои он ки дар ниҳоди мактаббачагони хурдсол сифатҳои некӯкорӣ, некдили, меҳрубонӣ, ба дигарон муносиб ғамхор будан ҷой гирад, пеш аз ҳама зарур аст, ки дар онҳо ҷуръатнокии ахлоқӣ ташаккул дода шавад.

Ҳамин тавр, таҳқиқоти анҷомдодаи унвонҷӯ Саидзода Ниёзмӯҳаммад ба он далолат мекунад, ки истифодаи корҳои гуногуни тарбиявӣ дар ҷараёни дарс ва корҳои гуногуни тарбиявии беруназсинфӣ, аз ҷумла иҷрои корҳои коллективонаи ҷамъиятӣ ҷиҳати дар мактаббачагони хурдсол ташаккул додани ҷуръатнокии ахлоқӣ воқеан масъалаи мубрам буда, ҳануз ҳамаи паҳлуҳои он бозкушоӣ карда нашудааст.

Таҳқиқоти мазкур кори мустақилона анҷомёфта буда, муаллифи он сазовори дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот мебошад.

Муқарриз, доктори илмҳои
педагогӣ, профессори кафедраи
забонҳои романӣ-германи
Донишгоҳи давлатии омӯзгории
Тоҷикистон ба номи Садриддин
Айнӣ

Х. Сайфуллоев

Имзои С. Сайфуллоевро-ро тасдиқ мекунам.

Сардори РК ва КМ МДТ ДДОТ

ба номи С. Айнӣ

Мустафозода А.

Маълумот барои тамос: 734003, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 121; Тел: +992 (37) 224 13 83; +992(918) 65 71 94; E-mail: info@mail.ru, www.tgpu.tj